

Baandet, det, ved hvilket den sidste købte den førstes Arbejdskraft saa billigt som muligt, mens Samfundet stod og saa til, altfor samvittighedsfuldt til at gribe ind.

Tiden har lært os at se lidt anderledes paa den Sag. Vi har lært, at det er en farlig Sag, naar Samfundet ufølsomt staar og ser til, mens dets svagere Medlemmer bliver undertrykte. Thi vi er blevene klare over vort Ansvar. Disse undertrykte er vore Tjenere, dem, der usynligt sørger for *vore* Fornødenheder, *vort* Velvære, *vore* Fornøjelser.

Og Statsøkonomien — en ny Viden-skab — lægger sig som en Tyngsel paa den vaagnende kristne Samvittighed, og erklærer, at de usselbetalte, overanstrengte og forslidte er en Svækkelse for Samfundet, Kilde til en Fare, ikke alene for dem selv, men for enhver Klasse af deres Medborgere, for deres Land, for hele Verden. „Naar et Lem lider, lider de alle“. Det er ikke alene en aandelig Theori, men en videnskabelig Kendsgerning. Ikke et Barn bliver forkrøblet af for tidligt og for strængt Arbejde, ikke en Kvindes Helbred lider Skade ved for lav Løn, hvilket betyder det samme som Underernæring, ikke en Mand bliver i sin kraftigste Alder smidt hen paa Arbejdsløshedens Skarn-dyng, uden at vi alle kommer til at lide for det i det lange Løb. Vi er hverandres Lemmer; og vi maa bære hverandres Byrder, enten vi vil eller ej.

Alle vore Fabrikslove, vore Sundhedslove, vore Loves Forsøg paa at regulere de Forhold, hvorunder vore unge Piger og Kvinder skal udføre deres Arbejde, og paa at sikre dem Løn for dette, er ifølge deres Natur en Slags Reparations-

handlinger — ufuldkomne Forsøg paa at udbedre Fortidens Forsømmelser. Naar jeg nu tænker paa mit eget Land, hvis Forhold jeg selvfølgelig kender bedst, maa jeg sige, at den gryede Dag berørte Børnenes Hoved først. Den begyndte med at skabe lysere Kaar for Drengene og Pigerne og derefter for Kvinderne. Den har med smertelig Klarhed fornylig kastet sit Lys over Fabriksarbejdersken som Moder med Henblik paa Spørgsmaalet om Forhindring af Børnedødeligheden. Dagslyset begynder at falde hen over Spørgsmaalet om Benyttelsen af farlige Stoffer i Manufacturindustrien og den Sygdom og Død, dette fører over dem, der her arbejder for os. Det har lært os Nødvendigheden af Erstatning for Lidelse og Tab fremkaldte ved deres Beskæftigelse.

Ved at faa Øjet opladt for de Vanskeligheder, den unge Kvinde staar overfor, naar hun paa Arbejdsmarkedet skal sælge sin Arbejdskraft, har vi lært at forstaa Nødvendigheden af *de kvindelige Arbejders Organisation* og af at hjælpe uorganiserede overfor Faren ved uheldige Overenskomster, ulovligt Overarbejde og uretfærdig Afkortning af deres Løn.

Nødvendigheden af en Regulering af *Lønnen**), af hvilken alt andet afhænger, er et Spørgsmaal, som vi alvorligt

*) Forstaaer de mange troende Kvinder, der understøtter vore kristelige Redningshjem med deres Gaver, at Kvinders slette Løn spiller en Rolle ved de mange sædelige Fald?

Blot en eneste Ting. I en By her i Landet vilde K. K. F. gerne oprette et Hjem — et hyggeligt Pensionat — for unge Fabriksarbejdersker. Der er Hundreder i den By. De fleste bor paa kolde, uhyggelige Tagkamre, der i høj